

2023-06-22
S2023/02123 (delvis)

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
10630 Stockholm

Uppdrag att analysera kommunernas förutsättningar och behov inför införandet av en socialtjänstdataregisterlag

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att analysera kommunernas förutsättningar och behov inför införandet av en socialtjänstdataregisterlag.

En utredare har i dag fått i uppdrag att komplettera förslaget om en ny socialtjänstdataregisterlag som lämnades i betänkandet Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag (SOU 2020:47). Utredaren ska bl.a. analysera utformningen av ändamålsregleringen och regleringen av uppgiftsskyldigheten (S2023/02135). Socialstyrelsen ska bistå utredaren i arbetet.

Socialstyrelsen ska utifrån dialog med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och ett antal kommuner analysera kommunernas förutsättningar att lämna uppgifter, med utgångspunkt i förslaget i betänkandet Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag (SOU 2020:47). Socialstyrelsen ska även, utifrån dialog med SKR, beräkna kommunernas eventuella kostnader med utgångspunkt i de uppgifter som utredningen bedömer ska lämnas samt analysera hur kommunernas system kan hantera en sådan uppgiftsinsamling.

Inom ramen för uppdraget ska Socialstyrelsen också föra dialog med E-hälsomyndigheten och Myndigheten för digital förvaltning.

Socialstyrelsen ska senast den 19 april 2024 lämna en skriftlig redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Redovisningen av uppdraget ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

För uppdraget får Socialstyrelsen under 2023 använda högst 3 000 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2023 uppförda anslaget 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., anslagsposten 4 Utvecklingsmedel.

Ärendet

Utredningen Framtidens socialtjänst (S 2017:03) föreslår i betänkandet Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag (SOU 2020:47) att det i socialtjänstlagen (2001:453) ska regleras att verksamhet inom socialtjänsten ska bedrivas i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. En kunskapsbaserad socialtjänst förutsätter tillgång till relevanta analyser, statistik och forskning. Utan tillgång till sådan kunskap försvåras möjligheten för socialtjänsten att bedriva en verksamhet som är förenlig med ett krav på vetenskap och beprövad erfarenhet. För att skapa långsiktiga och stabila förutsättningar för den fortsatta utvecklingen av en kunskapsbaserad socialtjänst är det viktigt att stärka och utveckla statistiken inom socialtjänsten på nationell nivå.

I samma betänkande (SOU 2020:47) föreslås att förordningen (1981:1370) om skyldighet för socialnämnderna att lämna statistiska uppgifter och förordningen (2004:16) om utlämnande av uppgifter som avser stöd och service till vissa funktionshindrade ska upphävas till förmån för en socialtjänstdataregisterlag. Utredningens förslag innebär bl.a. att fler personuppgifter än vad som för närvarande är möjligt ska få behandlas av Socialstyrelsen. Det gäller bl.a. personnummer, uppgift om orsak eller behov, uppgift om anmälan, ansökan eller information på annat sätt och uppgift om resultat av insats.

Grunden för att kunna ta fram statistik inom socialtjänsten på nationell nivå är att verksamheter inom socialtjänsten, främst socialnämnderna, lämnar uppgifter. Den föreslagna lagen om socialtjänstdataregister innehåller därför en bestämmelse om uppgiftsskyldighet för den som bedriver verksamhet inom socialtjänsten eller enligt lagen (1993:387) om stöd och service för vissa funktionsnedsatta (12 §). Bestämmelsen innebär en skyldighet för dessa aktörer att lämna uppgifter till Socialstyrelsens register för vissa ändamål. Skyldigheten föreslås gälla oavsett om verksamheten bedrivs i offentlig eller enskild regi.

Skälen för regeringens beslut

Socialstyrelsen är ansvarig myndighet för viss officiell statistik inom socialtjänstens område. Socialstyrelsen framställer för närvarande statistik, ofta i dialog och samverkan med SKR, som ger stöd till beslutfattare och professioner. Utredningen Framtidens socialtjänst har gjort bedömningen att den nationella statistiken inom socialtjänsten brister i många hänseenden. Socialstyrelsen har också i ett flertal rapporter och skrivelser till regeringen framfört att det finns behov av att förbättra statistik som avser socialtjänst.

Enligt utredningen brister statistiken särskilt inom barn- och ungdomsverksamheten och missbruks- och beroendevården. Barn som växer upp i samhällets vård eller i familjer med återkommande ekonomiskt bistånd har mycket hög risk för ogynnsam utveckling över tid. I förlängningen kan en utökad statistik på nationell nivå bidra till en större kunskap om vilka åtgärder som ska prioriteras eftersom det kommer att finnas större möjligheter att genom statistiken analysera utfallet av de aktuella insatserna.

Närmare om uppdraget

Socialstyrelsen får i uppdrag att analysera kommunernas förutsättningar och behov inför införandet av en socialtjänstdataregisterlag.

I arbetet med att beräkna kommunernas eventuella kostnader ska Socialstyrelsen beakta att en ny socialtjänstdataregisterlag med utvidgad insamling av uppgifter kan innebära en omställning för kommunerna och behov av stöd för förberedelser inför att den nya lagen träder i kraft. För att utveckla en kunskapsbaserad socialtjänst är kommunerna delvis i behov av nationellt stöd. Särskilt mindre kommuner är beroende av nationellt stöd för att möta de nya uppgifter som införs. SKR ger bl.a. stöd för den uppföljning och analys som kommunernas socialtjänst arbetar med, som en del av kunskapsstyrningen inom socialtjänsten.

I arbetet med uppdraget ska Socialstyrelsen även beakta behov av anpassningar och utveckling av kommunernas verksamhetssystem, konsekvenser av olika krav vid upphandling av it-system samt möjligheten att enhetliggöra kommunernas informationsstruktur och teknik för att underlätta integrationer mellan system och uppföljning av socialtjänstens insatser. Socialstyrelsen ska också föra en dialog med E-hälsomyndigheten samt beakta nationella gemensamma specifikationer och hur sådana

specifikationer kan underlätta socialtjänstens omställningsarbete. Socialstyrelsen ska i arbetet även föra en dialog med Myndigheten för digital förvaltning och beakta pågående arbete med Ena – Sveriges digitala infrastruktur och den framväxande nationella infrastrukturen för hälsa, vård och omsorg.

På regeringens vägnar

Camilla Waltersson Grönvall

Malin Sedvallsson

Kopia till

Finansdepartementet/BA, OFA/DOF, OFA/K
E-hälsomyndigheten
Myndigheten för digital förvaltning
Sveriges Kommuner och Regioner